

**Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola
Kertvárosi Általános Iskolája**

**Magyar irodalom 5. osztály
Tanmenet**

**Készítette: Kulcsár Marianna
2017/2018. tanév**

Bevezetés

A tanmenet az EMMI 110/2012 (VI. 4.) Kormányrendelet (NAT 2012), az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 2.sz. melléklet Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára 2.2.01.1 magyar nyelv és irodalom (A) változatához a Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola Kertvárosi Általános Iskola helyi tanterve a Magyar nyelv és irodalom az általános iskolák 5–8. évfolyama számára alapján készült.

Alkalmazott taneszközök:

Csontos Attila – Legeza Márton: Irodalom tankönyv 5. osztály Kísérleti tankönyv OFI Bp. 2015/Újgenerációs tankönyv Eszterházy Károly Egyetem Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet Eger 2017

Dr. Baranyai Katalin: Irodalom munkafüzet 5. osztály Kísérleti tankönyv OFI Bp. 2015/Újgenerációs tankönyv Eszterházy Károly Egyetem Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet Eger 2017

e-tananyag OFI Felhasznált irodalom: Tanmenetjavaslat Új generációs tankönyvhöz 5. o. www.ofi.hu

Heti óraszám: 2 Éves óraszám: 72

10%-os órakeret felhasználása: a témakörök több órában való feldolgozására, öko projekt megvalósítására használjuk fel, amit a témaköröknél pirossal jelöltünk.

5. évfolyam magyar irodalom

Témakörök	Kerettantervi óraszám	Helyi tanterv óraszám
Mesék	10	10
Petőfi: János vitéz	15	15+2
Táj, szülőföld	5	5
A régió, a lakóhely kultúrája	5	5+1
Család, gyerekek és szülők	15	15+2
Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk	10	10+1
Szövegalkotás	5	5
Öko projekt		1

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
<u>MESÉK 12 óra</u>					
1.	Ismerkedés egymással Ismerkedés a tananyaggal és a taneszközökkel	Ezen az órán még nem kerül elő ismeretanyag. A cél, hogy a tanulócsoport személyes kötődései felelevenedjenek (például a nyári élmények felidézésével), és a felső tagozatba lépve az új tanárral is kialakuljon a kapcsolat. Ebben segíthetnek rövid személyiségfejlesztő játékok, melynek során bemutatják saját magukat, vagy társuk nevében mutatkoznak be, mondják el jó tulajdonságaikat stb. A tanár bemutatja az új tantárgyat: fontos kiemelnie, hogy az alsó tagozatban tanultaknak a folytatása lesz az idei év, a cél az olvasás által megszerezhető közös élmények gyarapítása. A tankönyv bemutatása során fölhívhatja a figyelmet arra, hogy hamarosan meséket fognak olvasni, ill. a tanév során olvasandó művekhez sok játékos feladat is	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése azáltal, hogy a tanulók gyakorolják az odafigyelést egymásra. A másik személy helyzetébe való belehelyezkedés gyakorlása, mások szempontjainak figyelembevétele.		

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		kapcsolódik. Az érdeklődés felkeltése mellett jó, hogyha beszél a kötelezettségekről és az értékelés szabályairól.			
2.	Házi és ajánlott olvasmányok	Házi olvasmányhoz készítendő olvasónapló szempontjainak megbeszélése –önálló projekt elkészítésének módja és ideje Ajánlott olvasmányok címlistájának megadása	Az olvasás iránti kedv felkeltése, fenntartása. Az irodalom által felvetett kérdésekben való személyes érintettség tudatának kialakítása. Szövegfeldolgozás lépéseinek, forrásmegjelölés módjának bevezetése	A jelen tanév kötelező és ajánlott olvasmányainak, valamint memoritereinek rövid áttekintése.	
3.	Felmérő: olvasás, az írott szöveg megértése	Annak felmérése, hogy a tanulók hogyan olvasnak hangosan idegen szöveget, mennyire tudják olvasásukkal közvetíteni a szöveg gondolati, érzelmi-hangulati tartalmát. Szövegértési feladatsor (írásban) az értő olvasás felmérésére. (szépirodalmi, dokumentum)	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Idegen szövegek hangos olvasásának stratégiája.	Vízkereszt szépirodalmi Kevesebb eső dokumentum szöveg feldolgozása alapján
4.	Év eleji ismétlés	Alsó tagozatban tanult népköltészeti ismeretek felidézése, a népmeséről tanultak rendszerezése	Írás, szövegalkotás.	Az előző tanév olvasmányai.	Házi feladat szövegalkotás mese műfajban. Annak felmérése, hogy a tanulók hogyan tudnak rövidebb szövegeket megalkotni, milyen szinten képesek a személyes és az

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
					olvasmányélményeik megfogalmazására
5.	Népmese – A csillagszemű juhász	Az óra feladatai közé tartozik, hogy tisztázza a műfaji jellemzőket, az ehhez kapcsolódó fogalmakat. Fontos, hogy ne erre szánjuk a legtöbb időt, ne hagyjuk, hogy az elmélet kiszorítsa a mesében rejlő személyes élményt, az átélés lehetőségét. Csoportos vagy páros gyűjtőmunkával is összeszedhetünk sok közös jellemzőt (pl. a mesékben előforduló természetfeletti alakok, állandó fordulatok, meseszámok). Frontális előadás formájában vagy irányított kérdések segítségével rávezethetjük a diákokat a mesék által küldött jelek lehetséges jelentéseire. Javasoljuk, hogy ezen az órán csak beszélgessünk a fentebbiekről, esetleg utána olvassuk el közösen a tankönyvi szöveget (A mese, 13. o.), a	Meseélmények, mesehősök, mesei fordulatok, mesei jellemzők felidézése, rendszerezése. A befogadói képességek fejlesztése, a személyes irodalmi élmény megfogalmazása. A fogalmi gondolkodás fejlesztése a mesékkel kapcsolatos fogalmak alkalmazásával.	A mese műfaji jellegzetességei. Állandó fordulatok, meseszámok, népmese, műmese, mesetípusok.	Mf. 6/4.5. feladata segíti az erkölcsi tartalom tisztázását. Kit illet meg tisztelet? Kiket ismersz el fölötted állónak? Ha király lennél, mi mindent követelnél meg az alattvalóidtól? Mit kell tennünk, milyen tulajdonságok, képességek szükségesek ahhoz, hogy egy ember érvényesülni tudjon? Hf. Mf. 5/3a előkészíti a következő órai előadást Jelenet: Besúgó a király előtt <u>Szorgalmi</u> : mf. 4/2.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		következő órán írjuk csak a füzetbe.			
6-7.	Tündérmese – Tündérszép Ilona és Árgyélus királyfi	A lecke elején található (<i>Mit gondolnak mások?</i>) feladatok segítenek a mese által megfogalmazott élethelyzetek aktualizálásában, az általa felvetett kérdések érvényességének felismerésében. Ezt folytatható a mese utáni 3-4. feladattal: a konfliktusok megoldására törekvő gondolkodást, ill. a dramatikus játék a beleérző képességet erősíti.	A befogadói képességek fejlesztése. Dramatikus készségek fejlesztése, részletek előadása. Szövegalkotás Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: történetmondás, jellemzés gyakorlása. A képzelet, az önkifejezés, az egyéni stílus bátorítása. Hangos olvasás az olvasási készség fejlesztésére.	Tündérmese. A meglepetés.	Párbeszéd készítése szóban, írásban (helyesírásának gyakorlása)
8.	Verses mese – La Fontaine: A tücsök és a hangya és/vagy A holló meg a róka meseváltozatok	Vázlatkészítés gyakorlása. A mese jó alkalmat ad a különböző nézőpontok átélésének gyakorlására (dramatikus feladatok). A verses és a prózai történetmondás különbségére a figyelem felhívása, pl. a mese saját prózai átirata segítségével.	Szóbeli kifejezésformák: történetmondás, cselekményismertetés. Más nézőpontokba való belehelyezkedés. Kritikai olvasás Önálló szövegalkotás. Dramatikus készségek fejlesztése Erkölcsei érzék és empátikus képességek fejlesztése.	Verses mese, rím, ritmus. Állatmese, változat Phaedrus: A holló és a róka Romhányi József: A róka és a holló	Memoriter La Fontaine: A holló meg a róka

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
9.	Műmese – Jacob és Wilhelm Grimm: Holle anyó	Az értő, hangos olvasás gyakorlása (kedvenc részlet kiválasztása, majd hangos felolvasása). Az előző órán tanult, önálló vázlatkészítés gyakorlása tanári segítséggel.	A befogadói képességek fejlesztése: a valóság és fikció különbségének belátása. Annak felismerése, hogy a mesékben alapvető magatartásformák, erkölcsi értékei ismerhetők meg. Írás, szövegalkotás, az írott szöveg megértése. Kreatív gyakorlatokon keresztül a szövegértés, szövegalkotás fejlesztése. Önálló véleményalkotás.	Népmese, műmese, jeladás.	<u>Differenciálás:</u> Grimm és Andersen mesecímek gyűjtése forrás megjelölésével Tekergő meseösvény címmel 2,5 hónapos egyéni projekt indul a minden feltétellel rendelkező csoport számára
10.	Cigány népmese – Burláj vitéz (részletek)	<i>Mit gondolnak mások?</i> cigányságról szóló szöveg feldolgozása. Ennek kapcsán beszélgetés kezdeményezése a cigányság magyarországi helyzetéről, a hátrányos megkülönböztetés tarthatatlanságáról	Erkölcsi érzék és empátikus képességek fejlesztése. A jelen társadalom viszonyainak ismerete. Az aktív és passzív szókincs gazdagítása.	A mesék szerkezete: párhuzamos, ellentétes, fokozásos.	<u>Differenciálás:</u> Érdekes Mit gondolnak mások? szövegre több időt szánni, mint az elsősorban fogalmi ismereteket tartalmazó <i>A mesék szerkezete</i> c. részre. A beszélgetés pozitív irányba való terelését segítheti a Szövegértés 1. kérdése.
11.	Összefoglalás	A fogalmak ismételése, rendszerezése mellett játékos összefoglalás az <i>Összefoglalás</i> feladatai alapján. Páros- és csoportmunkában feladatok (pl. 6-7. feladat).	Vitakultúra, érvelési készség fejlesztése. A korábban tanultak elmélyítése. A fogalmi gondolkodás fejlesztése a mesékkal kapcsolatos fogalmak alkalmazásával.	Ismételés: A mese műfaji jellegzetességei. Állandó fordulatok, meseszámok, népmese, műmese, mesetípusok. Népmese, műmese, jeladás. Tündérmese. Állatmese, változat, művészi jel, művészi üzenet. A mesék	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
				szerkezete: párhuzamos, ellentétes, fokozásos.	
12.	Témazáró dolgozat: Mesék	Fogalmazás dolgozat – mese írása	Írás, szövegalkotás; irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése; az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai érzék fejlesztése	L. a tematikus egység egyes részeinél.	<u>Differenciálás:</u> Mivel a téma feldolgozásakor már születtek írásban jeggyel értékelt, újra írt, javított mesék, az osztály tanulási nehézséggel küzdő tanulói lehetőséget kapnak egész órás szóbeli számonkérésre: mesemondás, saját mese elmondása, elméleti anyag szóbeli számonkérése.
<u>Petőfi. János vitéz 20 óra</u>					
13.	Petőfi Sándor élete. A János vitéz keletkezése.	Az óra célja a mű szerzőjének a bemutatása, a <i>János vitéz</i> iránti kedv felkeltése. Az egyik szöveg (<i>Petőfi Sándor élete, A János vitéz keletkezése</i>) önálló feldolgozása, öt kérdés szerkesztése az olvasottakra. A <i>János vitéz keletkezése</i> c. szöveg alapján beszélgetés kezdeményezése az összetartást erősítő nemzeti jelképekről.	A szerző életével és a mű keletkezésével kapcsolatos új ismeretek bevezetése. A tanulás tanítása, írott szöveg értelmezése. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés.	A szerző legfontosabb életrajzi adatai.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
14.	„Szerellem tüze ég fiatal szívében” – Petőfi Sándor: János vitéz 1–4. fejezet	<i>Az epikus művek</i> c. szöveg tanári irányítással történő, frontális feldolgozása.	Olvasás, az írott szöveg megértése. Új ismeretek bevezetése. Empatikus készség fejlesztése. Szóbeli fogalmazási képesség fejlesztése.	Műnemek: epika, líra, dráma. Eseménysor. Költői jelző Kapcsolódás: Mikszáth Kálmán: A néhai bárány	Hf. memoriter 1. fejezet 1- 4. vsz. 4. fejezet 1. 6. 10. vsz. Lehetőség: Segítségnyújtás témakörének megbeszélése: a 2. és. 4. feladattal kapcsolatot teremthetünk az olvasott fejezetek és a <i>Mit gondolnak mások?</i> által felvetett problémák között.
15.	„A puszta, mint tenger, feküdt körülötte;” - Petőfi Sándor: János vitéz 5. fejezet	Az elsődleges cél ezen az órán is új ismeret bevezetése (a hasonlat). A mindennapi életből vett példákkal, szófordulatokkal való megvilágítása. Pásztoréletre utaló sorok értelmezése	Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: Térbeli és időbeli leírás megfigyeltetése	Leírás térben, időben Hasonlat	Memoriter 5. fejezet 1. vsz. A nyelvtan tananyag leírás tanításához kapcsolódik. <u>Differenciálás</u> - szorgalmi: pásztorélet bemutatása

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
16.	„Éjszaka, zsványok, csákányok, pisztolyok...” – Petőfi Sándor: János vitéz 6. fejezet	Az előző órák erkölcsi szempontjai alapján értékelés: helyesen cselekedett-e Jancsi? Indulatból, vagy tudatosabban követte el vitatható tettét?	Új ismeretek bevezetése. Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése	Megszemélyesítés Költői eszköz. Szólások a fejezetben Kapcsolódás: Mándy Iván: Robin Hood	Lehetőség: a rajzfilm vonatkozó jelenetének közös megtekintése, majd megbeszélni, miben különbözött az írott műtől, és vajon miért változtattak rajta a rajzfilm készítői. Differenciálás - szorgalmi: betyárok az alföldön - beszámoló készítése
17.	Szövegalkotás	Dramatikus előadás: Bírósági tárgyalás: Jancsi bűnös vagy tette alapján felmenthető	Szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése Jellemzés, véleményalkotás különböző nézőpontból		Hf. A tárgyalás rövid leírása az adott szereplő szemszögéből
18.	„Csillagokat rúgott szilaj paripája” – Petőfi Sándor: János vitéz 7– 10. fejezet	Az elsődleges cél ezen az órán is új ismeret bevezetése (a metafora). A mindennapi életből vett példákkal, szófordulatokkal való megvilágítása.	Új ismeretek bevezetése. Szövegalkotási képesség fejlesztése.	A metafora. Ismétlés: a hasonlat.	Differenciálás: Adható olyan gyakorlat, hogy hasonlatot alakítsanak metaforává, és metaforát hasonlattá. Egyéni haladási ütemű tanulónak csak hasonlat felismerése

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
19.	„Menjünk, rózsám, előbb az édesatyádhoz” – Petőfi Sándor: János vitéz 11-12. fejezet	Az elsődleges cél ezen az órán is új ismeret bevezetése (a megszemélyesítés). A mindennapi életből vett példákkal, szófordulatokkal való megvilágítása.	Új ismeretek bevezetése. Szövegalkotási képesség fejlesztése. A szereplők külső és belső jellemzőinek azonosítása.	A megszemélyesítés. Ismétlés: a metafora, a hasonlat.	Differenciálás: Az 1. kérdés rövid szövegalkotási feladat (jellemezés), ennek mintájára adhatunk más szereplőket jellemző feladatokat. Memoriter: 11. fejezet 1. vsz.
20.	„Mától fogva neved János vitéz legyen” – Petőfi Sándor: János vitéz 13-14. fejezet	Megbeszélés formájában a kérdés megválaszolása: Képzeljétek el, hogy Jancsi és Iluska összeházasodtak! Mit gondolsz, mennyiben felelne meg házasságuk a szövegben olvasott jó házasság kritériumainak?	Globális, információkereső, értelmező és reflektáló olvasás. Új ismeretek bevezetése. Erkölcsei érzék fejlesztése. Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel.	In medias res szerkesztésmód Kapcsolódás: Arany János. Toldi Miklós Charles Dickens: Copperfield Dávid	Differenciálás: Érdekes foglalkozni a <i>Mit gondolnak mások?</i> által felvetett kérdésekkel, esetleg ennek nyomán szövegalkotási feladatot adhatunk.
21.	Alakzatok	A tanult költői képek részösszefoglalása. Újabb nagy ismereti egység kerül bevezetésre ezen az órán: az alakzatok.	Szövegértés fejlesztése. Esztétikai érzék fejlesztése.	Ismétlés: költői jelző, metafora, hasonlat, megszemélyesítés Alakzatok: párhuzam. ellentét, ismétlés:	Feladat összefoglalásra: adott témában vagy személyről (pl. minden diáknak saját magáról) írnia kell 3-3 hasonlatot, metaforát és megszemélyesítést.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
22.	„Ment János vitézzel a megindult gálya” – Petőfi Sándor: János vitéz 15-16. fejezet	A hangos, kifejező olvasás gyakorlására. Páros munka az együttműködés gyakorlására: <i>Kérdések, feladatok</i> önálló megoldása után páros munkában egyeztetik a diákok egymással a helyes választ.	Új ismeretek bevezetése. Együttműködési képesség gyakorlása. Hangos, kifejező olvasás gyakorlása.	Alakzatok: párhuzam, ellentét, ismétlés Kapcsolódás: Leonardo da Vinci találmányai	Az előző órán feladva a hangos olvasás gyakorlása házi feladatként.
23.	„Ki porából nőttél, árva kis virágszál” – Petőfi Sándor: János vitéz 17- 18. fejezet	Az újabb alakzattal (fokozás) való megismerkedés, valamint az alakzatok ismétlése és gyakorlása mellett beszélgetés, vita kezdeményezése a <i>Kérdések, feladatok</i> alapján a gyászhoz és a halálhoz való viszonyulásról. Nonverbális eszközök használata, szerepe a lelkiállapot kifejezésére	Új ismeretek bevezetése. Kommunikációs készség fejlesztése: vitakultúra fejlesztése. Szóbeli szövegek alkotása: részvétel tanulócsoportban folyó beszélgetésben, vitában. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel.	Fokozás. Ismétlés: alakzat, párhuzam, ismétlés. Kapcsolódás: Fekete István: Kittenberger Kálmán élete	Memoriter 18. fejezet 11. vsz. <u>Differenciálás - szorgalmi:</u> egy vagy több a tanulónak tetsző versszak megtanulása – motiváló hatású
24.	Részösszefoglalás	A falu-falu rész helyszínei, próbái, idő, főbb cselekményelemek sorrendje Verselés, nyelvezet	Epikai műnem jellegének mélyebb megismertetése	Ritmus, versritmus.	A tanulókat maguktól rávezetni a ritmus fogalmára. Csoportmunkában különböző ritmikus részletek előadásának begyakorlása pl. eltapstolt ritmusok/ismert ének előadása/vers szavalása.(Weöres versek felhasználásával) Az előadások után

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
					megpróbálják megfogalmazni, mi volt bennük a közös. Hf. előző órán feladva egy rajz/illusztráció készítése 1-18. fejezetből
25.	„Ha nem nyelsz kősziklát, mi majd téged nyelünk” – Petőfi Sándor: János vitéz 19-20. fejezet	Mesei elemek megfigyelése, érvényesülése a műben.	Új ismeretek bevezetése. A csoportmunka a társas kultúra fejlesztéséhez járul hozzá.	Ritmus, versritmus. Kapcsolódás: Darvasi László: Trapiti A kőleves című népmese	Memoriter: 19. fejezet 1. vsz.
26.	„Éj van-e vagy szemem világa veszett ki?” – Petőfi Sándor: János vitéz 21-22. fejezet	Szövegfeldolgozás, mélyítés dramatizálással Népi gondolkodásmód megfigyeltetése	Korábban tanult ismeretek előhívása. Szövegalkotás. Kivonatolás, tömörítés.	Ütemhangsúlyos verselés. Tündérszép Ilona és Árgyelus	Memoriter: nekik tetsző 1versszak megtanulása A szövegrészlet után található kérdéseket tekinthetjük úgy, mint egy kb. húsz perc alatt megoldható feladatsort. A korábban tanult ismereteket kívánó feladatokhoz (1-2.) egyben az olvasott szöveg értelmezése is szükséges, a 3. kérdés egy rövid szövegalkotási feladat, az 5. kérdés pedig a cselekmény rövid részösszefoglalását adja.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
27.	„Tündérország; ott van a világnak vége” – Petőfi Sándor: János vitéz 23-25. fejezet	Az új ismeretek feldolgozása után szövegértési feladatok, tanult szóképek felismerésének gyakorlása,	Olvasás, az olvasott szöveg megértése.	Ütemhangsúlyos verselés, felező nyolcas, felező tizenkettes. Kapcsolódás: Békés Pál: A Félőrlény Oscar Wilde: Az önző óriás	<u>Differenciálás:</u> Szövegértési feladatok megoldásának gyakorlására viszonylag rövid a <i>Mit gondolnak mások?</i> szövege, így rövid idő alatt elolvasható és feldolgozható. Az önálló megoldások után kérdezzük meg a jó választ adókat, hogy miért ezt tartják helyesnek, állítsuk a jó gyakorlatokat példaként az osztály elé!
28.	„Látta Iluskává válni a virágot” – Petőfi Sándor: János vitéz 26-27. fejezet	Szövegértési feladatok megoldása Vita: Megérdemelte-e Jancsi és Iluska a boldogságot? Miért? Élnél-e Tündérorszámban?	Olvasás, az olvasott szöveg megértése. Szövegalkotás fejlesztése. Új ismeretek bevezetése. Íráskészség fejlesztése: kreatív írásgyakorlat.	Rímfajták: páros rím, keresztrím, félrím, ölelkező rím.	<u>Differenciálás:</u> A rímekkel kapcsolatos új ismeretek bevezetését érdemes összekötni kreatív gyakorlatokkal pl. előre megadott szavakra kell rímelő párt találniuk, majd ezeket a megadott rímképletek szerint értelmes verssorokba rendezni. A <i>Betűk és ábrák</i> megoldása a következő órák összefoglalását készítheti elő. Memoriter: 27. fejezet 11. vsz.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
29.	Összefoglalás I.	Az órán a témazáróban is előkerülő, a műre való rálátást és önálló véleményalkotást igénylő rövid szövegalkotási feladatokat, ill. a szóbeli megvitátást, együttműködést gyakoroljuk. Pl. Összefoglalás 4., 5., 7., 8., 9. feladatok.	Szövegalkotás. Erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése. Meglevő ismeretek felelevenítése.	L. a tematikus egység egyes részeinél. Kapcsolódás: Garay János–Kodály Zoltán: Hány János Kacsoh Pongrác: János vitéz Rajzfilm_ János vitéz	
30.	Összefoglalás II. Szövegalkotás	A tanult képek és alakzatok ismétlése, majd a fogalmazás dolgozatnak megfelelő műfajú szöveg alkotásának gyakorlása	Meglevő ismeretek felelevenítése.	L. a tematikus egység egyes részeinél.	Érdekes a tanult fogalmakat csoportjaikban feleleveníteni, főleg gyakorlati úton pl. az alakzatokat kell felismerni egy kiválasztott részletben, nem a definíciókat meghatározni. A cselekmény felidézésére alkalmas lehet az összefoglalás 1. feladata. Már az előző órán feladhatjuk házi feladatnak, hogy költői képeket/alakzatokat keressenek ki a műből. Ezeket felolvasva egyéni munkában kell megválaszolni, hogy mit hallottak.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
31.	Témazáró dolgozat	Komplex dolgozat a tematikus egység alapján. Tartalmaz szövegértési, szövegalkotási, verstani feladatokat, rákérdez a tanult fogalmakra, és méri a memoriterek elsajátításának szintjét is.	Olvasás, az írott szöveg megértése; írás, szövegalkotás; irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése; az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése	L. a tematikus egység egyes részeinél.	Tanulási problémával küzdők az írásban rosszul megoldott feladatokat szóban javíthatják.
32.	Témazáró Szövegalkotás	Szövegalkotás írásban elbeszélés leírással műfajban	Szövegalkotás fejlesztése		Elbeszélés leírással 3 téma közül választhatnak ki egyet
<u>Táj, szülőföld, régió, a lakóhely kultúrája 11 óra</u>					
33.	Petőfi életútja Bács-Kiskun megyében	Önálló és csoportos gyűjtőmunka támogatása internethasználattal is, felkészítés prezentáció bemutatására. Az írott szöveg megértése, tájékozódás benne, információgyűjtés, visszakeresés Térképhasználat – tájékozódás a térképen, irányok	A szűkebb környezethez való kötődés alakítása: a megyében található jelentős alkotónak, Petőfi Sándornak emlékhelyei, a tájegység kulturális hagyományainak, ápolásának megismerése, az értékek megbecsülése. Tanulási képesség fejlesztésében különösen az önálló ismeretszerzés a hangsúlyos.	emlékhely, irodalmi emlékhely	Hf. A leírt vázlat megtanulása. Egyéni haladási ütem szerint tanulónak csak a kecskeméti vonatkozások megtanulása.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
34.	Petőfi életútja Bács-Kiskun megyei emlékhelyek bemutatása	A szűkebb környezethez való kötődés alakítása, az értékek megbecsülése. Megismerkedés kulturális, irodalmi ha- gyománnyal. Az önálló gyűjtőmunka során megtanultak átadása, megismertetése a többi tanulóval	Szövegértési készség fejlesztése, tanulási képesség fejlesztése, digitális kultúra fejlesztése.	emlékhely, irodalmi emlékhely	Hf. Prezentáció készítése, előadása páros munkában vagy előadás készítése, bemutatása
35.	Petőfi nyomában - Kecskemét	Megismerkedés kulturális, irodalmi hagyomány, továbbá jelen, kortárs kulturális tény lakóhelyhez kötődő/kapcsolódó szerző tevékenységével: Petőfi diák-kora, vándorszínész élete Kecskeméten, barátságának elmélyülése Jókaival korabeli feljegyzések, versek segítségével	Szövegértés fejlesztése: az írott szöveg megértése, feldolgozása, önálló ismeretszerzés	emlékhely, irodalmi emlékhely, emléktábla, irodalmi séta, illő viselkedés, élmény előkészítése	<u>Differenciálás:</u> Felkészülés az előadásokra, az irodalmi sétára. Egyéni vállalással kecskeméti kulturális, irodalmi helyhez kötődő előadásra felkészülés vers, szöveg elmondásával
36-37.	Irodalmi séta Kecskeméten	Ismeretszerzés, szövegértési stratégiák alkalmazása Megismerkedés Petőfi, Jókai városban található emlékhelyeivel, az emléktáblákkal, Kelemen László tevékenységével, a vándorszínészek életével. Városi helyszínek megismerése	A szűkebb környezethez való kötődés alakítása, az értékek megbecsülése. Megismerkedés Kecskemét kulturális, irodalmi hagyományaival:	emlékhely, irodalmi emlékhely, emléktábla	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
38.	Irodalmi séta Kecskeméten - élményfeldolgozás	A séta során látottak megbeszélése, feldolgozása, rögzítése. Az emlékezet, a figyelem fejlesztése, ellenőrzése	Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése saját élmény megfogalmazásával. Egymás véleményének meghallgatása. Szociális kompetencia fejlesztése (egymásra figyelés, tisztelet, elfogadás). Szövegértés fejlesztése kérdések szerkesztésével a hallottakra, látottakra.	emléktábla, emlékhely	Hf. Írásbeli feladat: az irodalmi séta élményeiről levél írása olyan személynek, aki távol van tőlük pl. unokatestvér, barát, nagyszülő. Szabadon megválasztható a levél címzettje. Szóbeli feladat mindenkinek: Fel kell tudni sorolni Petőfi kecskeméti tevékenységeiből a lényegét. <u>Differenciált házi feladat:</u> a változó feltétellel rendelkező csoportnak a kecskeméti emlékhelyeket. Minden feltétellel rendelkező csoportnak az összes kecskeméti emlékhelyet nevezetességükkel együtt tudnia kell.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
39.	Válogatás Petőfi Bács- Kiskun megyében írt verseiből	Megismerkedés Petőfi Jövendölés, Szülőföldemen c. verseivel. Kiskunfélegyháza, Petőfi és a zeneszerző Balázs Árpád kapcsolatának megismerése. Petőfi Szülőföldemen c. vers megzenésített változatának meghallgatása. A poétikai eszközökkel való ismerkedés megkezdése – a tanult szóképek felismerése, megnevezése A művekben megjelenített téma, motívum, gondolat, érzelem, hangulat azonosítása.	Szövegértés, szövegfeldolgozás Véleménynyilvánítás képessége, egymás véleményének meghallgatása	téma, hangulat, motívum, alakzatok, szóképek	
40.	Petőfi: Egy estém otthon	Az írott szöveg megértése, tájékozódás a szövegben, szövegben visszakeresés, információgyűjtés. A poétikai eszközök felismerése: szóképek, alakzatok megnevezése. A műben megjelenített téma, motívum, gondolat, érzelem, hangulat azonosítása Improvizáció a megismert tech-	Olvasástechnika fejlesztése Szókincsfejlesztés. Szövegalkotás, szóbeli kifejezőkészség fejlesztése, kooperáció fejlesztése. Szövegfeldolgozás képességének fejlesztése dramatikus tevékenységek felhasználásával. Véleménynyilvánítás, önértékelés, értékelés fejlesztése. Egymás meghallgatása, a másik	életkép, irónia, gúny, humor alakzatok a tanulás fontossága, a vándorszínészek feladata, küldetése Kapcsolódás: Arany János: Családi kör	Hf. Milyen kérdéseket tehetett föl rég nem látott fiának az édesanya? Legalább 5 gyűjtése a füzetbe! Az apa jellemzése a vers segítségével. A vers kifejező felolvasásának gyakorlása, memoriter: 1-2. versszak megtanulása <u>Differenciálás</u>: Egy estém otthon címmel egy rövid

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		nikák alkalmazásával. Jelenetalkotás a tanár által megadott a játzókkal egyeztetett elemek alapján.	véleményének tiszteletben tartása. Erkölcsei gondolkodás fejlesztése.		elbeszélés írása a saját családi körben töltött estéről. A fogalmazásból ki kell derülni, milyen a hangulat, ki mit csinál, mi jellemezi őket, miről beszélgetnek.
41-42.	Petőfi: Az alföld	Ismeretszerzés, olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása, szöveg- feldolgozási stratégiák alkalmazása, újabb stratégiákkal való bővítése, gyakorlatok a vázlat kifejtéséhez, kiegészítéséhez, értékelés	Szövegértés fejlesztése tájékozódás a szövegben, szövegben visszakeresés, információgyűjtés. Olvasástechnika fejlesztése, kritikai, esztétikai olvasás. Szókincsfejlesztés. Szövegalkotás, szóbeli kifejezőkészség fejlesztése, kooperáció, térérzék fejlesztése szabálytartás, koncentráció. Asszociációs készség, memória fejlesztése, kommunikáció, fantázia fejlesztése, hallott szöveg értése, belső képi látás fejlesztése Térképhasználat – tájékozódás a térképen, irányok Logikus gondolkodás fejlesztése. Önálló ismeretszerzés. Önismeret, önkontroll, önértékelés fejlesztése.	tájleíró költemény téma azonosítása, motívum: hazaszeretet, táj Kapcsolódás: Nemes Nagy Ágnes: Jeromos, a remeterák	A vers feldolgozása <u>differentiálásra épülő</u> <u>feladatsorral</u> , változatos technikákkal. Memoriter: a vers megtanulása egyéni haladási üteműnek 1-6. vsz.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
43.	Összefoglalás Petőfi: Úti levelek Útleírás az alföldről	A szűkebb környezethez való kötődés alakítása, az értékek megbecsülése Petőfi költészetében a szülőföldjéhez, a magyar tájhoz való viszonyán keresztül. Úti levél, útleírás, tájleíró költemény fogalmának megismerése, ezen műfajok felismerése A tanult ismeretek alkalmazás szintű számonkérése.	Esztétikai és kritikai olvasás fejlesztése. Szövegalkotás, szóbeli kifejezőkészség fejlesztése, szövegalkotás értékelése, kooperáció fejlesztése honismeret, hazafias érzés fejlesztése	úti levél, útleírás, motívum, téma, szövegalkotás értékelése (levél, elbeszélés) megadott szempontok alapján	A témát összefoglaló, értékelő lap kitöltése.
<u>Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk 12 óra</u>					
44.	Bevezetés a regényhez	Ráhangolódás. Vélemények a műről. Melyek voltak a legizgalmasabb részek? Neked mi tetszett a regényben a legjobban, és mit szerettél volna, hogy máshogy alakuljon? Gyűjtőmunka bemutatása a szerzőről	Ráhangolódás, belehelyezkedés a regény világába. A regény által felvetett erkölcsi kérdésekben való állásfoglalás. Önálló vélemény megfogalmazása, érvelés.	A regény cselekményének vázlata, a szereplők és események ismerete.	A bevezető óra arra épít, hogy a tanulók már olvasták a könyvet, és elkészítették a tanév elején megbeszélte szempontok szerint az olvasónaplót - projekt Lehetőség: írásban fölvetjük a következő kérdéseket: pl. írd három fordulatot, amire nem számítottál olvasás közben! A munkafüzet 57. oldalán levő feladatok is felhasználhatók.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
					Változtatás: Utolsó témakörként dolgozzuk fel.
45.	Erőszak gyerekek között – „Valóságos rablás”	A tk. <i>Kérdések...</i> kreatív feladatai alapján a történet továbbgondolása, mélyebb átélése. A 3-4. feladat alapján vita vagy megbeszélés. A regényrészlet alapján a szöveg önálló feldolgozása, vázlatkészítés.	Az aktív és passzív szókincs bővítése, az alapvető helyesírási szabályok készség szintű alkalmazása. Lényegkiemelés, tömörítés, szövegkiegészítés, jártasság a verbális és vizuális információ együttes kezelésében.	regény. ismétlés: műnem, epika.	A munkafüzet témához/olvasott részlethez kapcsolódó feladatai bárhol felhasználhatók.
46.	Olvasmány a félelelmről és a bátorságról – „Haza szeretnék menni”	A fiúk viselkedésének jellemzése, levél írása	Íráskészség fejlesztése: jellemzés, kreatív írásgyakorlat. A képzelet, az önkifejezés, az egyéni stílus bátorítása. Jártasság a verbális és vizuális információ együttes kezelésében.	cselekmény, esemény.	Ez a történet a regény egyik legizgalmasabb részlete. Az 5. feladat mellett írassunk egy rövid levél íratása, ahol az egyik szereplő helyzetébe belehelyezkedve meséli el a vele történeteket! A <i>Betűk és ábrák</i> közös megoldása. Melyik ábra mit jelent, miért lehet veszély egyébként?

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
47.	Drámajáték	Az előző órán olvasottakhoz, a bátorság és becsület témaköréhez kapcsolódó dramatikus játékok eljátszása. Eddig használt szövegértési stratégiák bővítése.	A társas kultúra fejlesztése. Közösségi élmény átélése. Más nézőpontjának átélése.		Munkafüzet 64. oldalának <i>Drámázzunk!</i> c. feladatai. Összekapcsolva a drámaóra Neked is van 3 szavazatod óra a nyagával
48.	Olvasmány a megbocsátásról – „Jóvá akarom tenni a hibámat”	<i>Kérdések...</i> 4. feladatával vita a szöveg által felvetett erkölcsi kérdésről. A <i>regény szerkezete</i> c. rész feldolgozása <i>Mit gondolnak mások?</i> szöveg elolvasása.	Hangos olvasás az olvasási készség fejlesztésére. Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: véleményalkotás. Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.	regény szerkezete	Javaslat: Óra elején a szöveg tanári felolvasása, hogy újból átéljék a diákok a drámaiságát, ne csak az otthoni olvasás emlékére támaszkodjanak. <i>Betűk és ábrák</i> feladatát is az erkölcsi kérdés megvitatásához kapcsolhatjuk.
49.	Olvasmány a gyengék erejéről – „Neked köszönhetjük”	A <i>konfliktus</i> c. részlet olvasásakor visszautalás korábbi olvasmányainkra, az egyik leggyakoribb irodalmi motívum megjelenése. Több szempont érvényesítése: a harc kimenetele a vörösingesek ill. Pál utcaiak szemszögéből.	Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: jellemzés, véleményalkotás. Íráskészség fejlesztése: kreatív írásgyakorlat. Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. Az aktív és passzív szókincs folyamatos gazdagodása, az alapvető helyesírási szabályok készségszintű alkalmazása.	konfliktus	Hf. tk.232/az 1. feladat elkészítése a vörösingesek és a Pál utcaiak szemszögéből
50-51.	A regény feldolgozása	A munkafüzet feladatainak megoldása. A regény ismerete, szövegértési és szövegalkotási feladatok megoldása.	Szövegértési, szövegalkotási készség fejlesztése		A feladatsor megoldása jeggyel is értékelhető.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
52.	Összefoglalás	A mű feldolgozása során tanult ismeretek rendszerezése.	A tanulási képesség fejlesztése: információk, adatok visszakeresése tanári irányítással. Szöveg értelmezése, egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések.	A regényhez kapcsolódó ismeretek ismételése.	A tankönyv és a munkafüzet összefoglaló feladatainak felhasználása Memoriter: az utolsó fejezet utolsó előtti bekezdése – „A kapuból még visszanézett egyszer...” Egyéni haladási ütemű tanulónak nincs memoriter belőle
53.	Szövegalkotás	Szövegalkotási gyakorlatok a témazáró fogalmazás megírásához	Szövegalkotási készség fejlesztése		
54.	Témazáró dolgozat	Levél írása	Szövegalkotási készség ellenőrzése		Választási lehetőség: a regényhez ill. hétköznapi témához kapcsolódóan levél írása
55.	Dolgozat javítása	A stilisztikailag, helyesírásiilag kijavított fogalmazás önálló javítása	Helyesírási- és szövegalkotási készség fejlesztése		

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
<u>Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok 16 óra</u>					
56.	Testvérvizsoly – Izsák áldása	Történet feldolgozása dramatikus eszközökkel - érzékelőjátékok, párbeszéd Beszélgetést arról, hogy mivel próbálnak befolyásolni, félrevezetni minket a mindennapokban	Társas, együttműködési készség fejlesztése. Más nézőpontok elfogadása, belehelyezkedés. Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel. Archetipikus helyzetek felfedezése a műben.	Biblia.	A szülőkkel való kapcsolat témája közvetlenül érinti a tanulókat, ezért érdemes interaktív, a tanulói munkaformákra építő órát szervezni. Differenciálásra további lehetőségek: A <i>félrevezetés</i> c. szövegen hangos olvasás gyakoroltatása. A következő óra előkészítésére házi feladat a 162. oldal 4. feladata nyomán 8-10 mondatos rövid fogalmazás készítése.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
57-58.	Gyermeki engedelmesség – Daidalosz és Ikarosz története	A szöveg feldolgozása Beszélgetés: Mikor nem fogadtál szót szüleidnek? Mi lett a következménye? Páros munkában rövid párbeszéd írása Daidalosz és Ikarosz szerepében. A mű szerkezetének vizsgálata. Csoportmunkában: utólag egy bíróági tárgyaláson érvel az egyik csoport Daidalosz védelmében, a másik csoport pedig bűnösségét próbálja bizonyítani. A 3. csoport bíróként az érvek alapján ad igazat egyik vagy másik társaságnak. .	Társas, együttműködési készség fejlesztése. Más nézőpontok elfogadása, belehelyezkedés. Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel. Archetipikus helyzetek felfedezése a műben.	mitológiai történet	A tk. 163/3. 5. feladat a segít valamint mf. 38/2. 3. Differenciálás: Lev Tolsztoj: Apa és fiai Hindu tanmese a családról c. szövegek feldolgozása a munkafüzet feladatai alapján Változtatás: Csak egy óra a szöveg feldolgozására, drámaórán dramatikus feldolgozás A Pál utcai fiúk téma előtt tárgyaljuk.
59.	Ingrid Sjöstrand: Anyuban azt nem bírom	Beszélgetés a <i>Rólad szól...</i> 5. feladata nyomán. A vers feldolgozása mf. 42/1. feladata alapján. A téma továbbgondolása a <i>Mit gondolnak mások?</i> olvasása, az általa felvetett kérdések közös megbeszélése.	Vitakultúra, társas, együttműködési készség fejlesztése. Szövegértés. Az esztétikai érzék fejlesztése: alakzatok. Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel.	a jelek fontossága	Differenciálás: Csak a mamára gondolok... – József Attila: Mama c. versének feldolgozása a mf. feladatai alapján Hf. mf. 42/2. 3. segítségével a tanulók saját édesanyjukat jellemezik.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
60-61.	Az otthon – Arany János: Családi kör	A vers feldolgozása. <i>Mit gondolnak mások?</i> kérdéseinek megbeszélése. A vers olvasása után kinek mi tetszett benne, amit a saját leendő családjában is szívesen átélne (helyzetek, hangulatok, szokások) – készítsenek róla jegyzetet is. Páros munka: a vers szerkezetének vizsgálata, ill. alakzatok, költői képek felsorolása. Az életkép fogalmának megtanítása.	Az olvasott szöveggel összefüggésben az aktív szókincs gazdagítása. Az esztétikai érzék fejlesztése Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel. Az együttműködési készség fejlesztése.	életkép Kapcsolódás: Petőfi Sándor: Egy estém otthon	tk. 171/1. 2.,3. 4. 5. feladat, mf. 43/3. Memoriter: 1-10. vsz. eltérő tantervű esetén 1-2. vsz. Változtatás: A Pál utcai fiúk téma előtt tárgyaljuk.
62.	Magányosabb vagyok, mint egy hős” – Kiss Ottó: Csillagszedő Márió (részletek)	A versrészlet feldolgozása A <i>Rólad szól...</i> kérdéseinek megbeszélése Kötetlenebb beszélgetés a szabad versről, ill. a tankönyv által megfogalmazott „költemény” fogalmáról.	Empatikus készség, a másik nézőpontjába való belehelyezkedés. Az irodalom által való személyes érintettség felismertetése. A vers fogalmának átértékelése. Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: véleményalkotás.	szabad vers, költemény	
63.	„Jó játék a verseskötet” – Varró Dániel: Hat jó játék kisbabáknak	A humoros vers olvasása után a <i>Kérdések...</i> segítségével beszélgetés. A versbeli én kérdése (A <i>költő hangja</i> c. szöveg).	Szövegfeldolgozás. Összehasonlítás a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére. Íráskészség fejlesztése: kreatív írásgyakorlat.	a költő hangja	Korábbi művekre visszautalva próbáljuk meg tudatosítani: nem a költő beszél, hanem más szerepében szólal meg. Mf. 53/2. 3. feladatai segítségével kreatív írásgyakorlat

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
64.	„Alszik alatta a rét meg az erdő” – Szabó T. Anna: Hóhullásban	A család és a haza témája felől közelítve fölvetés az egyén és közösség kapcsolata (<i>Rólad szól...</i> kérdései). A vers témája, zeneisége Beszélgetés a közösségi összetartásról.	Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: véleményalkotás. A közösségi összetartás erősítése. A mű jelentésrétegeinek feltárása.	a szöveg zenéje	
65.	Mark Twain: Tom Sawyer kalandjai részlet	Szövegrészlet feldolgozása Beszélgetés a <i>Rólad szól</i> ...kérdései alapján Hangos olvasás gyakorlása	Szövegértés fejlesztése Olvasástechnika fejlesztése		
66.	Összefoglalás, szövegalkotás	Az összefoglalás 1. feladat nyomán 12-15 mondatos fogalmazás írása (pl. <i>Milyen családom lesz?</i> címmel).	Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Szövegalkotás, összegzés.	ismétlés	
67.	Szövegalkotás – témazáró dolgozat	Szövegalkotás – fogalmazás írása	Szövegalkotási készség ellenőrzése		elbeszélés párbeszéddel, leírással
68.	Dolgozat javítása	A stilisztikailag, helyesírásiilag kijavított fogalmazás önálló javítása	Helyesírási- és szövegalkotási készség fejlesztése		
69.	Öko projekt	A projekt feladatainak megoldása	Környezeti nevelés		
70.	Év végi ismétlés I.: fogalmak	A tantervben előírt fogalmak rendszerzése játékos, vetélkedő formájában.	A tanulási képesség fejlesztése: információk, adatok visszakeresése tanári irányítással.	L. a tematikus egységek egyes részeinél.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
71.	Év végi ismételés II.: hangos olvasás felmérése	A z olvasástechnika szintjének a felmérése és összevetése a tanév eleji eredményekkel.			
72.	Év végi ismételés III.: szövegértés felmérése	A szövegértési készség felmérése és összevetése a tanév eleji eredményekkel.	Szövegértési készség fejlesztése. Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. Szövegfeldolgozás.		Hangos olvasás mérés folytatása

Megjegyzés: A magyar irodalom és a magyar nyelv órák külön számozottak ugyan, de a készségfejlesztés (beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása, olvasás, szövegértés, írás, fogalmazás, helyesírás), a minimumkövetelményben megfogalmazottak mind a két területen egyformán hangsúlyosak és folyamatosan egyformán fejlesztendőek

**A FEJLESZTÉS
MINIMUMKÖVETELMÉNYEI AZ 5.
ÉVFOLYAM VÉGÉN**

Beszédművelés, szóbeli szövegek megértése és alkotása

A tanuló eligazodik a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni. Alkalmazza a kérdés és a tudakozódás szóbeli formáit a közléshelyzetnek megfelelően.

Írott szöveg megértése és alkotása

A tanuló képes egy 200 szavas írott (dokumentum és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megértésére, a szövegből információk visszakérésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, önállóan (tematikus) vázlatot tud készíteni. Ismeri a szövegszerkesztés alapvető eljárásait.

Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről

A tanuló ismeri a főbb beszélszerveket. Felismeri egyéni közlésmódjának jellemzőit, megfelelő hangképzésre és helyes beszédlézésre törekszik.

Felismeri, és hatásuk néhány szavas értékelésével megnevezi a hangutánzó, a hangulatfestő, a többjelentésű, a rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat különböző szövegekben, törekszik ezek használatára a szóbeli és írásbeli fogalmazásokban.

Íráskép és helyesírás

Képes megnevezni a helyesírási alapelveket, saját munkáiban felismeri a főbb helyesírási alapelvek alkalmazásának eseteit, törekszik a tanult helyesírási szabályok alkalmazására.

A tanulási képesség fejlesztése

A tanuló képes az önálló tudásszerzés egyes lépéseinek elkülönítésére, szövegek kulcsszavainak azonosítására, vázlat, jegyzet felhasználására. El tud igazodni a tankönyvében, azt célirányosan használni tudja.

Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése

A tanuló képes 5-6 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni. Memoriterként tud kb. 2-4 lírai alkotást és egy elbeszélő költemény kb. 12 soros részletét.

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

A tanuló képes a saját és a nem saját álláspont azonosítására, mások véleményének meghallgatására, megértésére. Alapvető érzelmeket, erkölcsi magatartásformákat azonosítani tud. Képes véleményének rövid, kulturált megfogalmazására.

**A FEJLESZTÉS VÁRT EREDMÉNYEI AZ EGYÉNI HALADÁSI
ÜTEMŰ TANULÓ SZÁMÁRA AZ 5. ÉVFOLYAM VÉGÉN**

A tanuló társalgásban részt tud venni.

Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.

Képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni.

Az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználja.

Képes könyvtárhasználatra, megadott szempontok alapján.

Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (esetleg tanári kérdések alapján).

Olvasható, áttekinthető írásművek készítésére képes, megadott szempontok alapján. Tudja az írást kommunikációs célokra használni.

Szavakat átalakít, csoportosít, szóösszetételeket alkot, használ saját gondolatainak kifejezése érdekében.

A tanult szó szerkezeteket felismeri, gyűjti, csoportosítja.

Képes hiányos és bővített mondatot alkotni, átalakítani a közlés szándékához igazítva.

A kijelölt memoriterek szövegűen, megfelelő hangsúllyal elmondja.

Tanult irodalmi művek tartalmát ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja.

Irodalmi alkotások esetében tud összehasonlítani, értelmezni, elemezni.

Líra, epika, dráma fogalmát ismeri, tud ennek megfelelően csoportosítást végezni.

Megjegyzés: A minimumkövetelmény vastag betűvel jelölt.

A tanuló értékelése az önmagához mért fejlődését fejezi ki, tudásához igazodó egyénre szabott számonkérésen alapul, mely figyelembe veszi az ismeretelsajátítási folyamatban tanúsított aktív részvételt. Ha a tanuló az ismeretelsajátítási folyamatban részt vesz, de a képességei nem teszik lehetővé, hogy megfeleljen az eltérő tanterv követelményeinek, akkor a nevelőtestület engedélyével továbbhaladhat. Értékelése ez esetben kiegészül szöveges értékeléssel, amit a szaktanárok a gyógypedagógussal együtt készítenek el.

**Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola
Kertvárosi Általános Iskolája
Magyar nyelv 5. osztály
Tanmenet**

**Készítette: Kulcsár Marianna
2017/2018. tanév**

Bevezetés

A tanmenet az EMMI 110/2012 (VI. 4.) Kormányrendelet (NAT 2012), az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 2.sz. melléklet Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára 2.2.01.1 magyar nyelv és irodalom (A) változatához a Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola Kertvárosi Általános Iskola helyi tanterve a Magyar nyelv és irodalom az általános iskolák 5–8. évfolyama számára alapján készült.

Alkalmazott taneszközök:

Antalné Szabó Ágnes– Raátz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció 5. tankönyv (NT-11531)

Antalné Szabó Ágnes– Raátz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció 5. munkafüzet (NT-11531/M)

Felhasznált irodalom: Magyar nyelv és kommunikáció 5. Tanmenetjavaslat nt_11531_magyar_nyelv_5_tanmenet <http://ofi.hu/node/174307>

Heti óraszám: 2 Éves óraszám: 72

10%-os órakeret felhasználása: a témakörök több órában való feldolgozására, gyakorlására, öko projekt megvalósítására használjuk fel, amit a témaköröknél pirossal jelöltem.

Tantervi felosztás

5. évfolyam magyar nyelv

Témakörök	Kerettantervi óraszám	Helyi tanterv óraszám	Tanmenetben tervezve
Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	10	10	1-2. 8-14. 56.
Olvasás, szövegértés	8	8	3-4. 7. 21-23. 68-69.
Írás, fogalmazás	7	7+1	15-20. 39-40.
Helyesírás	12	12+4	5-6. 29-30. 35-38.48-55. 70
A szavak szerkezete és jelentése	15	15	44-47. 57-67.
A nyelv szerkezete	12	12	24-28. 31-34. 41-43.
Öko projekt		2	71-72.

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
1.	Ismerkedés a tananyaggal és a taneszközökkel	Az óra célja, hogy a tanulók megismerjék a tanév tananyagát és a követelményeket. Megismerkedjenek a taneszközökkel, az olvasmányokkal. Az osztályzás, értékelés szabályainak megbeszélése.		Tanulási képességek fejlesztése. Szövegértési készségek fejlesztése. Szociális készségek fejlesztése	
2.	Év eleji ismételés – az alsó tagozatban tanult nyelvtani ismeretek	Ismételés, hangok csoportjai, szavak szerkezete, szófajok, mondatfajták mf. 8-13. o.	a korábban tanult magyar nyelvi ismeretek	Szövegértés, szövegalkotás, kommunikációs gyakorlatok, helyesejtés	
3.	Év eleji ismételés – alsó tagozaton tanult helyesírási ismeretek	Ismételés – az alapszófajok, mondatfajták helyesírásának felidézése, gyakorlása mf. 12-13. o.	a korábban tanult magyar nyelvi és szófajtani ismeretek	Szövegértés, helyesírás fejlesztése	A társasjáték jól motivál. Heterogén csoportban sikeres a <u>differentiálás</u> .
4.	Év eleji felmérés: hangos olvasás	A tudásszint felmérése	olvasástechnika felmérése	Szövegértés fejlesztése	
5.	Év eleji felmérés: helyesírás	A tudásszint felmérése	helyesírás - tollbamondás	Helyesírási készség fejlesztése	
6.	Tanulás tanulása A felmérés javítása	Felmérésben a hibák kijavítása, a helyes írásmód rögzítése, helyes tanulási mód megismerése mf. 14/2. 3. 4. 15/5.	helyesírás, szövegértés	Helyesírási készség fejlesztése, tanulási képességek fejlesztése	Hf. mf. 16/8. tanulási szokások feltérképezése, a következő óra előkészítése

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
7.	Szövegről szövegre	Ismeretbővítés mf. 17-18. o.	szövegfeldolgozás módja, szövegértés	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás fejlesztése, tanulási képesség fejlesztése	Hf. 3 kérdés szerkesztése a mf. szövegére <u>Differenciálás:</u> mf. 17/. szöveg 2. bekezdése – másolás egyéni haladási ütemű. Hámori-Molnár: Magyar nyelv 5. Nemzeti Tk. Bp. 2005 csak másolás tk.6/4.
8.	I. téma Anyanyelvünk a magyar nyelv	Ismeretbővítés mf. 19-20. o.	az anyanyelv szerepe, a beszéd és a nyelv	Szövegértés, szövegalkotás,	Hf. mf. 19/2 a másolás <u>Differenciálás:</u> párbeszéd készítése – a szó dicsér, vigasztal, biztat
9.	A kommunikáció	Ismeretbővítés mf. 21. o.	kommunikációs folyamat, tényező (adó, vevő, csatorna, kód, üzenet, kapcsolat)	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás fejlesztése kommunikációs helyzetgyakorlatok	
10.	A kommunikáció A nem nyelvi jelek	Ismeretbővítés képességfejlesztés mf. 22-23. o.	beszédhelyzet, kommunikáció nem nyelvi jelei	Szövegértés, szövegalkotás helyesírás fejlesztése, kommunikációs helyzetgyakorlatok	
11.	A kommunikáció Nem nyelvi jelek használata/gyakorlás	Képességfejlesztés, gyakorlás mf. 24. o.	kommunikáció nem nyelvi jelei, zenei eszköz (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet)	Kommunikációs helyzetgyakorlatok, helyesírás, nyelvhelyesség fejlesztése.	<u>Differenciálás:</u> egyéni haladási ütemű tk. 15/3. 16.o. párbeszéd helyesírásának megfigyelése tk. 16/1.
12.	Kommunikációs kapcsolat/ Kapcsolatfelvétel - köszönés	Ismeretbővítés, képességfejlesztés mf. 25/1.2.3.	beszédhelyzet, köszönés	Szövegértés, kommunikációs helyzetgyakorlatok	
13.	Kommunikációs kapcsolat/ Megszólítás, bemutatkozás	Ismeretbővítés, képességfejlesztés	a megszólítás, a bemutatás, a bemutatkozás	Szövegértés, kommunikációs helyzetgyakorlatok	Tapasztalat: Szükség van még egy gyakorló órára.

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
14.	Fogalmazási kalauz/Kérés, tudakozódás	Ismeretbővítés, készségfejlesztés mf. 28-29. o.	a kérdés, a tudakozódása	Szövegértés, kommunikációs helyzetgyakorlatok	
15.	Fogalmazási kalauz/Szövegszerkesztés állomásai	Ismeretbővítés, készségfejlesztés mf. 30/1.	a szövegszerkesztés lépései, tervezett és nem tervezett szövegek, a témaválasztás	Szövegértés, szövegalkotás	<u>Differenciálás:</u> Hf. másolás a hiányos feltétellel rendelkező csoportnak
16.	Szövegszerkesztés állomásai/gyakorlás	Készségfejlesztés, gyakorlás mf. 31/5 35/11. 37/16. 17.	a szövegalkotás célja, a kommunikációs körülmények, az anyaggyűjtés, a tételmondat, címadás, vázlatírás	Szövegértés, szövegalkotás	
17.	Fogalmazási kalauz/Az elbeszélés	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	az elbeszélés jellemzői	Szövegértés, szövegalkotás tanulási képesség fejlesztése	Irodalom órához kapcsolódik (János vitéz – történet elmesélése múltból a jövő felé, jelenből a múltba, események közepébe vágva)
18.	Az elbeszélés/gyakorlás	Készségfejlesztés, gyakorlás mf. 35/13.	az elbeszélés jellemzői	Szövegértés, szövegalkotás	János vitéz szereplőinek párbeszéde: gazda Jancsi, Iluska Jancsi, mostoha Jancsi egyéni haladási ütemű: mf. 19/8
19.	Fogalmazási kalauz/A leírás	Ismeretbővítés tk. 34. o.	tájleírás, állatleírás, tárgy-leírás	Szövegértés, szövegalkotás fejlesztése	Kapcsolódik az irodalom tananyaghoz (János vitéz 1- 5. fejezet) annak felhasználásával tanítom.
20.	Szövegalkotás/leírás gyakorlása	Készségfejlesztés, gyakorlás mf. 45-46. o.	a leírás menete, alakleírás	Szövegértés, szövegalkotás fejlesztése	<u>Differenciálás:</u> hf. Tanterem leírása választható szempont: haladás közben, egy pontból körbejárva egyéni haladási ütemű: mf. 75/23.a mf. 76/24.
21.	Mit tanultunk?/Összefoglalás	Összefoglalás, a tanultak rendszerezése mf. 49-52. o.	I. témakör	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás, tanulási képesség fejlesztése	

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
22.	Témazáró dolgozat	Ellenőrzés	I. témakör	Szövegértés, helyesírás, nyelvhelyesség, szövegalkotás	Egyéni haladási ütemű tanulónak speciális összeállítású dolgozat.
23.	Témazáró javítása	A típushibák megbeszélése, javítása	I. témakör	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás, nyelvhelyesség	
24.	II. téma Hangok világa	Ismeretbővítés tk. 35. o.	hang forrása, csoportosítása	Helyes ejtés	Hf. Zsúfolt utca hangjainak gyűjtése
25.	A beszédhangok keletkezése	Ismeretbővítés tk. 37. o. mf. 53-54. o.	beszélőszervek	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás, nyelvhelyesség fejlesztése	
26.	A beszédhangok csoportjai a magánhangzók, mássalhangzók Mit kell tudni a magánhangzókról?	Ismeretbővítés tk. 38-39. o.	magas és mély, rövid és hosszú magánhangzók	helyesejtés, helyesírási készség fejlesztése	Be kell illeszteni egy gyakorló órát.
27.	A magánhangzók találkozása/ A hangrend, illeszkedés	Ismeretbővítés tk. 39-40. mf. 54-56. o.	hangrend, illeszkedés	Helyesejtés, helyesírási készség fejlesztése	Tapasztalat: Külön órában kell tanítani a hangrendet, külön az illeszkedést.
28.	A magánhangzók találkozása /gyakorlás	Készségfejlesztés, gyakorlás mf. 57-58. o.	hangrend, illeszkedés	Szövegértés, helyesejtés	Tapasztalat: Még egy gyakorló óra szükséges.
29.	Félévi felmérés	Ellenőrzés		Helyesírás	Corvinára kiterjedő felmérés
30.	Félévi felmérés javítása	Készségfejlesztés, típus hibák megbeszélése, javítása		Helyesírás	
31.	Mit kell tudni a mássalhangzókról?	Ismeretbővítés, készségfejlesztés mf. 59-60. o.	zöngés és zöngétlen, rövid és hosszú mássalhangzók	Szövegalkotás, helyesírás fejlesztése	Egyéni haladási ütemű: mf. 73/17. 19. 74/22.

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
32.	Mássalhangzók találkozása/részleges és teljes hasonulás	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 42-43. o. mf. 61/7. 8. 9.	részleges és teljes hasonulás	Helyesejtés, helyesírás fejlesztése	Tapasztalat: Külön órában tudtuk venni a részleges, külön a teljes hasonulást. <u>Egyéni haladási ütemű</u> : másolási illetve mondatalkotási és kiegészítő feladatok
33.	Mássalhangzók találkozása/összeolvadás, rövidülés, kiesés	Ismeretbővítés, készségfejlesztés, gyakorlás tk. 44. o. mf. 62/12. 13. 14.	összeolvadás, rövidülés, kiesés	Helyesejtés, helyesírási készség fejlesztése, nyelvhelyesség	Tapasztalat: Külön óra kellett a gyakorláshoz. <u>Egyéni haladási ütemű</u> : másolási illetve mondatalkotási és kiegészítő feladatok
34.	Mit mondanak a hangok?	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk.45-46. o. mf.63/1.	a hangok jelentése, a helyes légzés, a beszédhibák	Helyesejtés, szövegértés	<u>Differenciálás</u> : mf. 64/2.3.
35.	Mi jellemző a magyar helyesírásra?	Ismeretbővítés, készségfejlesztés a helyesírási segédkönyvek használata tk.47-48. o.mf. 65/1. 66/2.3.	a magyar helyesírás jellemzői, tartalomjegyzék	Helyesírás	
36.	A magyar ábécé, betűrendbe sorolás szabályai	Ismeretbővítés, gyakorlás tk. 49. o. mf. 67-68. o.	az ábécé, betűrend	Helyesírás	
37.	Az elválasztás	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 52-53. o. mf.69-70. o.	az elválasztás szabályai	Helyesírás	Interaktív anyag van hozzá. Ezt az SNI-k is meg tudják oldani.
38.	Keltezés	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk.54. o. mf. 71.o/2. 3.	a keltezés írásmódja	Helyesírás	
39.	Fogalmazási kalauz/ A levél	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 55-56. o. mf. 72/1.	a levél szerkezete, kommunikációs célja	Helyesírás, szövegértés, szövegalkotás	
40.	Fogalmazási kalauz/ A levél	Gyakorlás mf.73/2. 5. 74/7.	a levél nyelvezete, e-mail, emotikon	Helyesírás, szövegértés, szövegalkotás	Kapcsolódik az irodalom témához. Az irodalmi sétáról élménybeszámolót levél formában kell elkészíteni. <u>Szorgalmi</u> : mf. 73/4.

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
41.	Összefoglalás	Rendszerezés, összefoglalás	II. témakör	Helyesírás, szövegértés, szövegalkotás	
42.	Témazáró dolgozat	Ellenőrzés	II. témakör	Szövegértés, helyesírás, nyelvhelyesség, szövegalkotás	<u>Egyéni haladási ütemű:</u> speciális összeállítású dolgozat.
43.	Témazáró javítása	Gyakorlás a hiányok pótlása, típus hibák javítása	II. témakör	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás, nyelvhelyesség	
44.	III. téma Miből épülnek föl a szavak?	Ismeretbővítés tk. 57-58. o. mf. 78. o.	egyszerű szó, összetett szó, szótő, tőszó	Szövegértés, helyesírás	Várható: A 44-47. órán szereplő anyagot 2 órában vesszük a lemaradás miatt.
45.	Toldalékok típusai	Ismeretbővítés, gyakorlás tk. 59. o. mf. 79-80. o.	a képző	Helyesírás, szövegértés	
46.	Toldalékok típusai	Ismeretbővítés, gyakorlás mf. 81-83. o.	a jelek, a ragok	Helyesírás, szövegértés	<u>Differenciálás:</u> minden feltétellel rendelkező csoportnak - egyalakú, többalakú szótő mf. 84/19.
47.	Mit tanultunk a szóelemekről?	Összefoglalás mf. 85-86. o.	a szóelemek	Szövegalkotás, helyesírás	
48.	A helyesírási alapelvek/ A kiejtés szerinti írásmód:	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 65-66. o. mf. 88-91. o.	a helyesírási alapelvek, a magánhangzók írása	Helyesírás	Várható: 48-55. órák anyagát 5 órába sűríttem lemaradás miatt.
49.	A kiejtés szerinti írásmód	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 67-68. o. mf. 92-93. o.	a mássalhangzók írása	Helyesírás	
50.	A szóelemző írásmód	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 69-71. o. mf. 94-95. o.	a részleges és a jelöletlen teljes hasonulás, az összeolvadás, a rövidülés	Helyesírás	
51.	A szóelemző írásmód	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 72-73. o. mf. 96.	a jelölt teljes hasonulás	Helyesírás	

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
52.	A hagyományos írásmód	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 74. o. mf. 97-98. o.	a hagyományos magyar családnevek írása	Helyesírás	
53.	A hagyományos írásmód	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 75. o. mf. 99-101. o.	az ly-os szavak	Helyesírás	
54.	Az egyszerűsítő írásmód	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 76. o. mf. 102-103.	az egyszerűsítő írásmód esetei	Helyesírás	
55.	A helyesírási alapelvek	Gyakorlás mf. 104- 106. o.	a helyesírási alapelvek	Helyesírás	
56.	Fogalmazási kalauz/ A felelet, a vélemény	Ismeretbővítés, készségfejlesztés tk. 77-78. o. mf. 107-108. o.	a felelet fölépítése, vélemény részei, bizonyítás	Kommunikációs gyakorlatok, szövegértés, szövegalkotás	Egész tanévben folyamatosan minden órán gyakoroltatva.
57.	Összefoglalás	Rendszerezés, összefoglalás mf. 109-111. o.	a III. témakör		
58.	Témazáró dolgozat	Ellenőrzés	a III. témakör		
59.	Témazáró javítása	Gyakorlás, a hiányok pótlása, típushibák javítása	a III. témakör		
60.	IV. téma Az állandósult szókapcsolatok	Ismeretbővítés, gyakorlás tk. 80-83. o. mf.112 – 114. o.	a közmondások, a szólások, a szállóigék	Szövegértés, szövegalkotás	
61.	A szavak jelentése / A hangalak és a jelentés kapcsolata	Ismeretbővítés, gyakorlás tk. 86. o. 89-90. o. mf.119 – 120. o. mf. 122/7. 123/8.	hangalak, jelentés, az egyjelentésű és a többjelentésű szavak	Kommunikációs gyakorlatok, szövegértés, szövegalkotás	Várható: Valószínűleg lemaradás miatt a téma megtanulására a 6. év elején kerül sor.

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
62.	A hangalak és jelentés kapcsolata	Ismeretbővítés, gyakorlás tk. 88. o. mf. 121. o. 122/4. 5.	a hangutánzó és a hangulatfestő szavak	Szövegalkotás, helyesírás	
63.	A hangalak és jelentés kapcsolata.	Ismeretbővítés, gyakorlás tk. 91–92. o. mf. 125/14.15..126/18. 126/19.	az azonos alakú és a hasonló alakú szavak	Szövegértés, nyelvhelyesség	
64.	A hangalak és jelentés kapcsolata	Ismeretbővítés, gyakorlás tk.94-95. o. mf. 127/23. 128/24. 26.	a rokon értelmű és az ellentétes jelentésű szavak	Szövegértés, szövegalkotás	
65.	A szavak jelentése a szövegben	Gyakorlás mf. 129/1. 130/2. 131/5.	a tanult szócsoporthoz szerepe a szövegben	Szövegértés, szövegalkotás, kommunikációs gyakorlatok	
66.	Összefoglalás	Rendszerezés, összefoglalás mf. 132-134. o. mf. 135/2 136/6.	a IV. témakör		
67.	Témazáró dolgozat	Ellenőrzés	a IV. témakör		
68.	Témazáró javítása	Gyakorlás, a hiányok pótlása, típushibák javítása	a IV. témakör		
69.	Felmérés: szövegértés	A szövegértési készség felmérése és összevetése a tanév eleji eredményekkel		Szövegértési készség fejlesztése. Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. Szövegfeldolgozás.	Corvinára kiterjedő felmérés
70.	Felmérés: helyesírás	A helyesírási készség felmérése és összevetése a tanév eleji eredményekkel		Helyesírási készség fejlesztése	Corvinára kiterjedő felmérés
71.	Öko projekt	Projekt feladatainak megoldása		Környezeti nevelés	

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
72.	Öko projekt	Projekt feladatainak megoldása		Környezeti nevelés	

Megjegyzés: A magyar irodalom és a magyar nyelv órák külön számozottak ugyan, de a készségfejlesztés (beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása, olvasás, szövegértés, írás, fogalmazás, helyesírás), a minimumkövetelményben megfogalmazottak mind a két területen egyformán hangsúlyosak és folyamatosan egyformán fejlesztendőek.

Egyéni haladási ütemű: tanuló számára Hámor Jánosné – Molnár Ágnes: Magyar nyelv az általános iskola 5. osztálya számára Nemzeti Tk.

Budapest 2005 és a Hámor Jánosné – Molnár Ágnes: Magyar nyelv 5. Feladatlapok az ált. isk. 5. osztálya számára Nemzeti Tk. Budapest 2013 taneszközöket gyakorlásra használjuk fel, ugyanis ezek a tankönyvek nem kompatibilisek az érvényben lévő kerettantervvel.

**A FEJLESZTÉS
MINIMUMKÖVE-
TELMÉNYEI
5. ÉVFOLYAMON**

Beszédművelés, szóbeli szövegek megértése és alkotása

A tanuló eligazodik a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni. Alkalmazza a kérdés és a tudakozódás szóbeli formáit a közlőhelyzetnek megfelelően.

Írott szöveg megértése és alkotása

A tanuló képes egy 200 szavas írott (dokumentum és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megértésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, önállóan (tematikus) vázlatot tud készíteni. Ismeri a szövegszerkesztés alapvető eljárásait.

Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről

A tanuló ismeri a főbb beszélőszerveket. Felismeri egyéni közlőmódjának jellemzőit, megfelelő hangképzésre és helyes beszédlegzésre törekszik.

Felismeri, és hatásuk néhány szavas értékelésével megnevezi a hangutánzó, a hangulatfestő, a többjelentésű, a rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat különböző szövegekben, törekszik ezek használatára a szóbeli és írásbeli fogalmazásokban.

Íráskép és helyesírás

Képes megnevezni a helyesírási alapelveket, saját munkáiban felismeri a főbb helyesírási alapelvek alkalmazásának eseteit, törekszik a tanult helyesírási szabályok alkalmazására.

A tanulási képesség fejlesztése

A tanuló képes az önálló tudásszerzés egyes lépéseinek elkülönítésére, szövegek kulcsszavainak azonosítására, vázlat, jegyzet felhasználására. El tud igazodni a tankönyvében, azt célirányosan használni tudja.

Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése

A tanuló képes 5-6 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni. Memoriterként tud kb. 2-4 lírai alkotást és egy elbeszélő költemény kb. 12 soros részletét.

Az ítézőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

A tanuló képes a saját és a nem saját álláspont azonosítására, mások véleményének meghallgatására, megértésére. Alapvető érzelmeket, erkölcsi magatartásformákat azonosítani tud. Képes véleményének rövid, kulturált megfogalmazására

**A fejlesztés várt eredményei a
5. évfolyam végén az egyéni
haladási ütemű tanuló számára**

A tanuló társalgásban részt tud venni.

Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.

Képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni.

Az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználja.

Képes könyvtárhasználatra, megadott szempontok alapján.

Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (esetleg tanári kérdések alapján).

Olvasható, áttekinthető írásművek készítésére képes, megadott szempontok alapján. Tudja az írást kommunikációs célokra használni.

Szavakat átalakít, csoportosít, szóösszetételeket alkot, használ saját gondolatainak kifejezése érdekében.

A tanult szószerkezeteket felismeri, gyűjti, csoportosítja.

Képes hiányos és bővített mondatot alkotni, átalakítani a közlés szándékához igazítva.

A kijelölt memoriterek szövegűen, megfelelő hangsúllyal elmondja.

Tanult irodalmi művek tartalmát ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja.

Irodalmi alkotások esetében tud összehasonlítani, értelmezni, elemezni.

Líra, epika, dráma fogalmát ismeri, tud ennek megfelelően csoportosítást végezni.

Megjegyzés: A minimumkövetelmény vastag betűvel jelölt.

Az egyéni haladási ütemű tanuló értékelése szövegesen történik, amit a szaktanárok a gyógypedagógussal együtt készítenek el. A tanuló értékelése az önmagához mért fejlődését fejezi ki, tudásához igazodó egyénre szabott számonkérésen alapul, mely figyelembe veszi az ismeretelsajátítási folyamatban tanúsított aktív részvételt. Ha a tanuló az ismeretelsajátítási folyamatban részt vesz, de a képességei nem teszik lehetővé, hogy megfeleljen a tanterv követelményeinek, akkor a nevelőtestület engedélyével továbbhaladhat.